

GAJSTŔVA SMRT

RICHARD POPEL

Richard Popel

„...tma mate
teče čeřenem noc...“

(jakutská lidová)

Martinovi

Příprava rukopisu byla laskavě
podpořena příspěvkem z programu
tvůrčích stipendií Ministerstva kultury ČR.

© Richard Popel, 2011

© Illustrations & Cover Benjamin Popel, 2011

© Graphic Design Ondřej Fučík, 2011

© Filip Tomáš – Akropolis, 2011

ISBN 978-80-87481-18-9

ISBN 978-80-87481-19-6 (PDF)

1. kapitola

Pánové, udělejte mi prosím vás něco k vůli... Uklidte ty své revolvéry, nemůžu se soustředit. Vám se to řekne, mluv, ale jak můžu něco souvisle vyprávět, když se přitom musím dívat do oka černého laufu? Mám si snad myslet, že vyletí ptáček? Dívat se do kanónu... držet se ka ka kánonu? Vidíte, jak koktám... Chcete, abych vám pověděla o Gajstově osudu, abych vydala svědectví. A chcete, abych vám to pověděla přesně tak, jak jsem to už přednesla té jeho „bandě“, jak je nazýváte. Znamená to, že jste už všechno slyšeli od nich? A teď hodláte všechno vyslechnout znovu, ne od nich, nýbrž ode mne, abyste si ta dvě podání mohli porovnat?

Říkáte, že se nemám co ptát, že mám hubu jen k tomu, abych odpovídala na vaše otázky. A přitom cvakáte pojistkami těch svých kanónů... kánónů... cha cha cha. Nedivte se, že mi trochu povolují nervy, vždyť při tomhle zatemnění ani nevím, jestli je venku den, nebo noc. El dia o la noche? Diazepam o mazepam...? Kas teite raagite Eesti keelt? Co říkáte, abych jen mluvila pěkně česky, jak mě to naučil řečený nebožtík? Po česki, že ponímájetě, poněvadž jste lidé mezinárodní, dokonale globální, tak ať jen mluvím v jazyce zesnulého, jenže co když je to nad mé síly? Počkejte, jak to je: Ema má mámu, máma má Emu... Pánové, Petře Pavloviči a Pavle Petroviči, Pavle Šavloviči, Petře Petrklíči, za těchto podmínek ze mě moc nedostanete, cožpak nevidíte, že je to ve vašem vlastním zájmu, abyste trochu uvolnili šroub? Věřte mi, že se spokojím s málem: na chvílenku odzbrojte, no jen tak naoko, a přineste mi něco k pití. Šálek čaje by mě náramně osvěžil, uvařte pořádný čifir a já to všechno ještě jednou přezpívám, tak jak jsem to nedávno zpívala jim. Nebojte se, neuteču vám, vždyť není kam jít.

Pocházím z Lapsu... Co se vám nezdá, jaký *lapsus*, cožpak jste neslyšeli o Lapsu v Estonsku? Možná že ne, přestože vám kdysi patřil, a já taky, ač žádná Rusalka nejsem. Takhle jsem se těm Gajstovým přátelům také představila: jsem Šeherezáda Kreuzerová z Lapsu, povídám, ale Rusalka nejsem. Přinesla jsem jim od něho malý dárek a vůbec jsem nepočítala s tím, že budou chtít všechno slyšet od začátku až do konce. Ať jim prý řeknu o Gajstově smrti. „Jsi Šeherezáda, tak pěkně vyprávěj,“ poručil jeden z nich.

Setkali jsme se v prázdném dvouposchodovém baráku na Žižkově, právě tam, kde jste nás nakonec vybrali. Ten dům byl údajně to poslední, co zbylo z Gajstova nesmírného majetku. Byli paranoidní, to se musí říct. Snad se schovávali před věřiteli nebo možná před vlastními stíny, kdo ví. Hned mě zavedli do suterénu, „aby nás z ulice nikdo neviděl“, a pak ještě dál, do zatuchlé chodby v podzemí, kde mi řekli, abych začala, a to pěkně od začátku. Seděli podél plesnivé zdi na lavici jako čekající „strany“ v předpokoji u posledního soudu. Paulus, hrozně vychrtlý, až mu chrastily kostičky, a téměř dokonale holohlavý, Max se svým prořídlym fousem, hotový Ho Či Min, ale tvářil se jako sv. Terezie Ježíšova od Berniniho, Erik Alarich Krejzl, ten zase cvakal svým falešným chrupem, Paco Yepes, spíš mumie nežli člověk. Pak tam byl Steiner, ten dokonce tvrdil, že je na dovolené z Felliniho filmu *La Dolce Vita*, kde žije na odpočinku..., a abych nezapomněla, slečny Šlajsové. Kdo by byl věřil, že před nimi se kdysi poníženě plazili nejnaftovější miliónáři světa? Teď tady seděly jako dvě zmoklé slepičky. Není konečně divu, všechno ztratili, ti mí posluchači, některý z nich víc, jiný méně. Byli přemoženi, ošizeni, degradováni, devalvováni, vymetení koštětem, zahrnutí do kouta, a jako by všeho nebylo dost, nakonec se jim ztratila jejich poslední naděje, Gajst. Jak jsem už řekla, přivezla jsem jim od něho dárek. Byla to

jen maličká krabička, lehounká jako pírkó, a já ji měla v kabelce, kterou jsem celou dobu, co jsem vyprávěla, držela na klíně. Vlastně jsem se trochu bála, že v krabičce nic není, jen prázdný vzduch, a tak jsem byla ráda, že ji nemusím rozbalit hned, nechtěla jsem ty chudáky zklamat. Vždyť pár z nich vypadalo beztak na mrtvici. Nezbyvalo mi tedy než začít od začátku a na začátku jsem byla já.

„Šeherezáda! To jméno jsem si přivezl v srdci z Kavkazu,“ říkával můj otec. „Jsi moje malá milá princezna, moje bílá laňka, kaňka medu na dlani, laňka na kaňkách, Šeherezádička růžička, moje malá pička, opička. Ať si Ruslani povídají, co chtějí, ať jsi pro ně bláto od Baltu, pro mě jsi Růže z Kavkazu, Zuleika zavínutá, rozvínutá, táta tě má rád, moc rád.“ Dovedl se zasnít a rozbásnit, zvláště když se napil. Veliký piják s velkým pyjem byl můj táta. „Pyji tedy jsem,“ říkával. „Ty, dceruško, nepij pyj do polopita, nebo budeš bita.“ Tak nějak začalo naše velké, společné tajemství. Že jde o tajemství, jsem pochopila, až když jsem rozum brala. Jurij Rudolfovič takřka od samé kolébky, rozumí se té mojí, cementoval náš vztah, naše blízké příbuzenství, tím svým sochozem. To jeho atěčestvo, ten jeho nepoddajný ilja muromec, bohatýr vzpřímený v sedle. Nebylo kam se před ním schovat, nebylo úniku. Jeho maják, jeho zvon vyplňoval můj dětský obzor, kam oko dohlédlo, každý koutek, každá skulinka ho byla plná. „Život začíná pod pasem a končí pod zemí,“ říkával otec.

Stěhovali jsme se od města k městu, z jednoho depresivního podnájmu do druhého, stárnoucí krasavec, bývalý důstojník Jurij Rudolfovič Kreuzer s dcerou Šeherezádou. Aby otec tomu našemu bezcílnému putování dal nějaký smysl, říkával, že hledáme ztracenou matku. Možná že tomu sám časem uvěřil, že se skutečně snaží nalézt svou ženu, která mu údajně po nějakých dvou letech manželství utekla neznámo

kam. Ze začátku povídal, že ji unesl mladý tuberkulózní student, s nímž žije někde v podkroví. Chtěla by se vrátit, ale brání jí v tom hrdost a také to, že má jen chatrnou sukni, tenounkou, sepranou kazajku a dřevěné boty. Takhle nemůže jít ani na ulici, prosím vás, natož do ruské zimy! Všechno dali do freu, strádají hladem, student blouzní, pokud právě netrpí chrlením krve, a když neblouzní, tak chrlí krev. Jenže když jsem rozum brala a naučila se azbuku, tak jsem zjistila, že to všechno napaběrkoval z četby. To mi ale nevadilo, cestovali jsme za ztracenou matkou, z níž se stal v mých představách jakýsi nedosažitelný maják, mys dobrých nadějí, tajuplný ostrov někde za obzorem. Později, v letech dospívání, jsem si vzala do hlavy, že jsem narozena „z neznámé matky“, podobně jako se v běžnějších případech mluví o „neznámém otci“. Jak otec stárl, tak naše hry na „vláček a tunel“ a „leze, leze po železe“, se staly méně a méně pravidelnými, až ustaly docela. Tehdy jsem si začala rozšiřovat obzor četbou a jednou z mých nejoblíbenějších knih se stal populární cestopis od Bernala Diazeffa *Podrobný popis cesty tropickou krajinou Amazonie*. V té knize se cestovatelé v jednom zaprášeném jihoamerickém městečku setkají s lehkou dívkou, Juanitou Bananou, a já se s ní bůhvíproč ztotožnila. Ačkoliv je o ní v knize jen několikařádková zmínka, nic víc než popis jejích očí a to, že měla nad horním rtem nádech tmavého knírku, začala jsem si v představách doplňovat různé mezery. Nejenže jsem takto zrekonstruovala její život minulý, ale projektovala jsem i ten budoucí, a to pokaždé jinak. Ve mně se jí dostalo nespočet reinkarnací. Někdy jsem dokonce věřila, že jsem vlastně ona, Juanita Banana, která cestuje po Ruslandu a hledá ztracenou matku. V *Podrobném popisu cesty tropickou krajinou Amazonie* sice o nějaké Juanitině ztracené matce nic není, ale to mi nevadilo, naopak, vyhovovalo mi to. Takže když si navečer otec pokládal hlavu do mého klína (rozumí se

že ji dával tváří nahoru a že jsem byla oblečená – znal meze slušnosti) a vybízela mě: „Vyprávěj, Šeherezádo, pověz mi něco hezkého,“ vyprávěla jsem zpravidla nějaký příběh ze života Juanity Banany. Poté mě vždycky hezky pochválil, a kroutil hlavou nad tím, po kom jsem to jen zdělila ten vyprávěcí talent. Pak se ale uhodil do čela, jako by si náhle na něco vzpomněl a zvolal: „A konečně, jak by ne, nejmenuješ se přece Šeherezáda jen tak pro nic za nic.“

Jednoho dne jsem mu vyprávěla o Juanitě, jak žila se svým otcem, který s ní odmalička spal, a když dospěla, tak ji požádal o ruku a časem se jim narodilo malé dítě. „Chlapeček, nebo holčička?“ otázal se mě otec. Měla jsem na vybranou, ale co já věděla o chlapečcích! Už jsem chtěla říct holčička, když mi někdo nebo něco zašeptalo do ucha: „Ani chlapeček, ani holčička.“ Opakovala jsem ta slova otci, ten nic neříkal a čekal, co bude dál, a já zase čekala, co mi řekne moje tajemná nápověda. Ta nakonec zašeptala, jakoby z velké dálky: „...Příběh.“ Otec se znovu zeptal ospalým, sotva slyšitelným hlasem: „Co se jim teda narodilo, těm dvěma...“

„Příběh,“ povídám, „narodil se jim příběh...“

...Co, že se mám držet tématu? Že na vás šiju nějakou šeherezádovskou boudu: jeden příběh se vylíhne z druhého a z toho další a další, jen abych si prodloužila život? Cha cha cha, pánové, co vás nemá, vždyť mně už o nějaký život vůbec nejde. Copak tohle je nějaký život? A že by mi šlo o příběh, že bych tedy chtěla prodloužit aspoň ten příběh, když už ne život...? Pánové, ani o příběh mi nejde! To vy stojíte o příběh, a když vám ho vyprávím, tak se začnete ošívat a podezříváte mě, že si vymýšlím a že to tak nebylo. Ale vyprávím ho přece přesně tak, jak jsem ho vyprávěla té „bandě“, a těm jsem ho vyprávěla přesně tak, jak se udál. Tedy plus minus nějaké to slovíčko. Snažně vás prosím, už mě nepřerušujte...

Kde jsem to přestala? Aha, otec se ptá a já mu odpovídám: „Nenarodil se žádný člověk, ale příběh,“ on mi ale mezitím usnul na klíně a už se dál na nic neptal. Náš příběh, tedy jeho a můj, nakonec skončil jeho smrtí. K té došlo asi takto: opět měl hlavu na mém klíně, býval teď často unaven a já mu předčítala z *Podrobného popisu* od Diazeffa. Právě jsem se dostala k té zmínce o Juanitě Bananě, a jako kdybych tušila, že se o ní chce dozvědět něco víc, začala jsem trochu improvizovat a zmíněnou zmínku rozvádět. Jak jsem už řekla, o Juanitě jsou v té knize jen asi tři věty, skoro nic. Nedalo mi to, začala jsem k nim přidávat své a zanedlouho jsem měla cosi jako krátkou kapitolu, svoji vlastní. Ta kapitolka vyvrcholila epizodou, v níž to Juanita dělá s jedním zákazníkem, bohatým cizincem. Tenhle idealista se zapřísahá, že jí nejen dobře zaplatí, ale dokonce ji vysvobodí z té špinavé, upoceně díry v džungli, kde se musí živit prostitucí. Neměla jsem po ruce pro toho pána žádné jméno, a tak zůstával nepojmenován. Zvenčí se tedy zdálo, že tento bezejmenný pán měl v tu chvíli s Juanitou takový pozitivní vztah, a mezi nimi šlo o něco víc než o pouhý obchod. Jenže Juanita dobře věděla, co takoví páni mají rádi, *takhle jedou páni, takhle jedou dámy... a tak sedláci darebáci*. Trochu pohybu a trochu nostalgie. Nebyla na hlavu padlá a nevěřila ani slůvku z těch jeho slibů. Takový sentimentální tlučhuba se občas objeví a řekne, že ji miluje, a jen co mu poštou přijde ten slibovaný šek, tak se vrátí a odveze ji pryč, do ekonomicky vyspělého světa, a vezme si ji za ženu, poněvadž z kurev bývají velmi dobré manželky. Jenže Juanita je profesionálka, a tak hraje svoji roli přesně podle pravidel, ale nejen to, dává mu i něco navíc. Je v bohatýrské náladě, myslí si: eh, extranjeros, ricos, onanistas, carramba...! Já mu ukážu, že i u nás v nevyvinutém světě něco víme o životě. A tak krouť hýžděmi jako posedlá, předstírá jeden orgasmus za

druhým, a když už asi po páté dosahuje takového fingovaného scherza a křičí: vraž mihotam, vraž mihotam, žmihotam, žmihotam, žmihotam (pochopitelně to křičí španělsky, a tohle je jen přibližný překlad), tak se mi otec maličko zavrtí na klíně, zhluboka vydechne, a jak se ukáže, tenhle vzdech, nebo spíš vzlyk, je jeho poslední. Je docela možné, že jak mě napůl ucha poslouchal, tak si představoval, že sám je tím souložícím vysvoboditelem padlých žen, v onom bohem opuštěném jihoamerickém městečku Čičibambě, a já nejsem nikdo jiný než právě Juanita Banana. Jisté je, že když mi takhle zemřel v náručí, tak měl erekci, dokonce korunovanou i ejakulací. Zkrátka a dobře, táta si střík do trika. To se prý mužským někdy stává, zvláště při smrti oběšením.

Přestože se Diazeffův cestopis vydával za pravdivý, byly v něm takové nehoráznosti, že i člověk poměrně nezkušený a světa neznalý, jako jsem byla já, tušil, že mnohé je zde příkrášleno, ne-li docela vymyšleno autorem, jenž možná v Jižní Americe ani nebyl. Pamatuju se, jak jsem jednou marně hledala Čičibambu na mapě, a už jsem si říkala, tak vida, vždyť ani ta Čičibamba neexistuje! Představte si však mé překvapení, když jsem ji jednoho dne v jednom starém, podrobném atlase neočekávaně našla! Ale ať už si ta Čičibamba existuje nebo ne, co se týče všelijakých charakterů, s nimiž se autor údajně setkal a jimiž se jeho kniha přímo hemží, mé pochyby trvaly nadále. Byla bych se vsadila, že mnohé z nich si Diazeff vymyslel úplně a jiné, které odvodil ze skutečných lidí, přetvořil tak dokonale, že vlastně vytvořil něco úplně nového. Myslím, že nepřeháním, když řeknu, že *Podrobný popis*, ač se vydává za pravdivý referát o cestě tropickou krajinou, je de facto fikcí od začátku až do konce. Tak například už ta nešťastná kurva „Juanita Banana“ a její smutné oči a náznak knírku! Nejspíš v onom baru, kam autor údajně

vkročil, byl jen nějaký jednooký indián nebo tlustá upocená selka. Jenže takové postavy, ačci pravdivé, čtenáře přece nezajímají. Autor tudíž takový nepohodlný fakt vyretušuje a dosadí místo něj literární klišé, veliké, smutné oči a náznak knírku, jež naznačují něco „typického“ a „exotického“. A tak má člověk při čtení takový zvláštní, pro mnohé bezpochyby hřejivý pocit, že se s touhle či onou věcí, s tímhle či támhle tím člověkem už někde setkal. Autor mu servíruje Jižní Ameriku s jejími džunglemi, peóny a břichatými diktáturky právě takovou, jakou ji on od něho očekává. Je to, jako by někdo popisoval Rusland jako zemi boršče, prsatých Zinaid Michajloven a matrosů, kteří sedí na oděských schodech, hrají na garmošku a zpívají *Oči čjórnyje*. Jak snadno k něčemu takovému čtenář přilne, jak snadno to stráví, vždyť to už odněkud zná, a tak to musí být pravda. Jenže ve skutečnosti jedna fikce zde čerpá z jiné, a fikce takto zdvojená a zbytečná se stává pravdou. Petře Pavloviči..., a vy, Pavle Petroviči, musíte pochopit, proč o téhle knize mluvím tak zešířena. Stala se mi totiž pomůckou a umožnila mi, hlavně ze začátku, útek ze světa šedivých ulepených faktů do říše fantazie. Nedá se však říct, že mě Diazeff, abych tak řekla, vzal za ruku a někam odváděl, kdepak, zdaleka ne. Stal se mi spíš odstrašujícím příkladem člověka, jenž zabíjí jazyk mluvený jazykem psaným, ukázal mi, jak se vyprávět nemá. Učila jsem se na tomto cestopisu, jak korigovat fikci mrtvou fikcí živou, a vytvářet tak pravdu imaginace. Učila jsem se, jak doplňovat charaktery nedomrlé, nevyvinuté, nedotažené a vytvářet z nich postavy plnokrevné a skutečnější, než je skutečnost sama. Vlastně teprve s touhle knihou v ruce jsem se stávala opravdovou Šeherezádou. Jen se uculujte, Petropavlovičové, smějte se, jak chcete. Fakt je, že bez Diazeffova odstrašujícího příkladu, bych nebyla schopná vypovídat o Gajstově cestě Ruslandem. Říkejte tomu stimulus

nebo inspirace, ale na stránkách *Podrobného popisu* jsem se naučila, jak se dostat na druhou stranu pouhého páru černých očí a nalézt za ním plnokrevnou, nešťastnou kurvu. Ten pisálek, aniž si toho byl vědom, mě naučil, jak prostě postavit věci, či chcete-li svět „z hlavy na nohy“.

S Jurijem Rudolfovičem jsme žili jako dva trosečníci na pustém ostrově a svět ostatních, celý ten takzvaný normální svět, byl mořem, jež náš ostrov obklopovalo. Po jeho smrti mi nezbývalo než pustit se na to moře, ale neuměla jsem plavat a vor jsem taky neměla. Nezbývalo mi než vkročit do jeho nebezpečných a – jak se zdálo – bezedných vod a doufat, že neúnavným šlapáním udržím hlavu nad hladinou. Stručně řečeno, stala se ze mě šlapka, a to v okamžiku, kdy jsem zjistila, že vlastně nic neumím, nic neznám a jediné, v čem trochu vynikám, je vyprávění a pak ta další věc, jak mě v ní vytrénoval táta. Obojí šlo jaksi ruku v ruce. Muži po mě nejdřív chtěli mé tělo a pak vyžadovali, abych jim vyprávěla, zvláště když zjistili, že se jmenuju Šeherezáda. Přiznám se, že někdy, když jsem byla v obzvlášť bláznivé náladě, jsem se jim představovala jako Juanita Banana. Jakýsi zvláštní instinkt mi vždycky napověděl, je-li pravděpodobné, že dotyčný zákazník Diazeffovu knihu zná, či ne. Varoval-li mne tento hlas: pozor, Šeherezádo, tenhle člověk vypadá kultivovaně, je docela možné, že se o Juanitě dočetl v Diazeffovi, a tak mu raději nevěš žádné bulky na nos, zůstala jsem obyčejnou holkou z Lapsu. Jindy jsem se však bezostyšně představila jako Juanita Banana, a své poněkud exotické jméno jsem svedla na otce, z něhož jsem zpravidla udělala „nešťastného kubánského revolucionáře“, který se do Ruslandu oženil. Takoví jednodušší zákazníci mi často věřili na slovo a já jsem je bavila příběhy ze své minulosti, arci poněkud přizpůsobenými ruslandské realitě. Jižní Amerika, či častěji Kuba se v tom

mém „bananovském“ životě takto jenom mihly a děj se rychle přenesl do naší nedozírné, narušené otčiny. (Všimněte si, že z důvodů čistě pragmatických jsem občas zcela ochotná ignorovat svůj baltský původ.) Takové fantazírování v sobě obsahovalo jisté riziko, a to i v případech, kdy mými posluchači byli muži v podstatě důvěřiví a naivní. Člověk nikdy nevěděl, nemá-li co činit s někým, kdo se za jednoduchého hlupáka jen vydává, ale ve skutečnosti je to mazaný lišák, takový vlk přestrojený za babičku. Takto se mi jednou stalo, že jakmile jsem se zmínila o svém kubánském revolucionářském otci, zákazník mě přerušil a požádal mě, abych mu své příjmení opakovala. „Banana,“ říkám a on na to suše: „Ale v tom případě tvůj otec musel být Carlos Banana.“ „Tys ho znal?“ zeptala jsem se ho nedůvěřivě.

„Jakpak by ne, Carlos a já..., to je dlouhá historie, ale počkej, pokud si vzpomínám, tak on měl jen jednoho syna. Seš si jistá, že se tvůj táta jmenoval Carlos, Carlos Banana?“

Nato jsem začala koktat, že se celým jménem jmenoval Juan Carlos Fuentes Santa Anna Banana y Cortázar, tak nějak, a jen s velkým úsilím se mi podařilo převést řeč na jinou kolej. Nicméně právě takové nebezpečné okamžiky – říkám nebezpečné, poněvadž někteří lidé, když se cítí podvedeni, se dovedou pořádně rozzuřit, a to pak nevíte, čeho se můžete od takového nasraného kance nadít, – dodávaly mému počínání ten správný říz, ten nezbytný element vzrušení.

Prázdnou, vzniklou po otcově smrti, jsem brzy vyplnila nejrůznějšími muži. Zpočátku jsem s nimi chodila jen za jídlo, za pouhý piroh nebo mísu zelňačky. Časem jsem však svou počáteční naivitu překonala, a namísto zelňačky jsem vyžadovala americké zelenáče. A kdo v té době měl a dosud má těch fascinujících, zelených papírků víc než Ivanyč? Jednoho dne mne na Něvské „objevil“ jeden ze seržantů jeho

tělesné strážce. Prozíravě mě bez prodlení věnoval svému šéfovi, jenž se mu odměnil povýšením. Takto jsem se stala Ivanyčovou osobní Šeherezádou. Musíte uznat, že jsem v poměrně krátké době udělala závratnou kariéru.

Život s Ivanyčem měl mnohé výhody, ale i řadu nevýhod. K výhodám patřilo pohodlí a přepych jeho exkluzivního apartmá v patnáctém patře hotelu Metropol. Dalším kladem byla i obrovská prestiž jeho jména, a nějaký čas mě bavilo pozorovat lidi, jak při jeho vyslovení okamžitě zblednou a jakoby ztuhnou. Bylo jich dost, těch výhod: dači, obrovské americké limuzíny, hedvábné spodní prádlo, voňavky z Francie, nevídaná jídla, nevídané nápoje a zpočátku také výlety k moři, dolů na Krym, občas na Capri. Postupem času se však v mé duši rozrostla jistá prázdnota a nuda, slovem: *skuka*. Stále častěji a bolestněji jsem teď vnímala nejrůznější nevýhody svého nového života. Tak například Ivanyč nebyl zdaleka tak dobrým a trpělivým posluchačem, jako býval můj otec. Co to povídám, jak se mohl tenhle podsaďitý, plešatý šedesátník vůbec k mému urostlému, štíhlému, *pěknému* otci vůbec přirovnávat! Nejenže nebyl dobrým posluchačem tenhle obtloustlý Ivan, ani dobrým milencem nebyl, a ke všemu byl čím dál tím víc z domova pryč. Co jsem měla dělat já nebohá? Spát se členy své tělesné strážce mi zakázal, a jak mám někomu vyprávět a šeptat do ouška příběhy, když s ním nemůžu spát? Tyhle dvě věci přece k sobě patří. Jsi ptáček lapený v zlaté kleci, říkala jsem si, a proplakala jsem celé noci. Tuhle *existenciální krizi* jsem se snažila překonat všelijak: přejídáním, překuřováním, masturbací a v neposlední řadě i zvýšeným, až po samou mez dovedeným fantazírováním. Byla jsem nyní nejen Juanitou Bananou, ale zároveň i jejím identickým dvojčetem, o kterém ale nikdo nevěděl. Jak mohlo k něčemu takovému dojít? Zřejmě takto:

señora Banana rodí, a když porodní bába, sama bezdětná stará panna, která se ale dennodenně modlí, aby jí Pán seslal děťátko, nejraději dcerušku, vidí ty dvě malinké, pomuchlané, vrásčité, ale *potenciálně krásné* holčičky, tak si uvědomí, že se jí naskýtá příležitost, jaká se hned tak nebude opakovat. Jedno z děvčátek chytře uklidí s tím, že si je později, nikým nepozorována, vezme domů, rodičce řekne, že jedno z dvojčátek se bohužel narodilo mrtvé, a má vyhráno. Ostatní pak už pokračuje automaticky jako v nějakém tuctovém filmu nebo knize. Takových a podobných příběhů si můžete přečíst v bulvárním tisku celou řadu. Jak Maria del Pilar vyroste, jak ji matka, respektive zmíněná porodní asistentka, které budeme říkat dejme tomu Sofia, vyiplá, vykurýruje z nejrůznějších dětských nemocí a nakonec dá do drahé internátní školy, kterou si nemůže dovolit, to jsou už jen detaily, na nichž není nic zajímavého a pro náš příběh určujícího. Jisté je, že jednoho dne se Maria del Pilar Banana ocitne v jihoamerické Čičibambě. To už z ní vyrostla mladá krásná dospělá žena, která pracuje jako antropoložka na chicagské (případně oxfordské, cambridžské) univerzitě a přichází sem studovat zapomenutý indiánský kmen, žijící v džungli asi den a půl cesty v motorovém člunu na sever od města. No, a teď si představte, co se stane, když Maria vstoupí do místního baru, aby si koupila osvěžující nápoj, a za barovým pultem stojí... její zrcadlová podoba. Bdí, nebo sní?

Maria del Pilar Banana jsem někdy byla já, ale někdy jsem byla pro změnu Juanita a Maria byla mým netušným dvojčetem, jež se náhle vynořilo neznámo odkud. Někdy, když jsem byla Juanitou, jsem vytáhla zpod barového pultu revolver (popřípadě zkrácenou brokovnici) a své dvojče jsem zastřelila. Jindy když jsem byla tou druhou, tak jsem to byla zase já, která zastřelila ji. Tak, teď mohu opět volně dýchat, pomyslela

jsem si po takové sestrovraždě, pro nás dvě tady prostě nebylo dost místa. Ovšemže takové konfrontace končící střelbou mě časem omrzely a já jsem byla opět někým jiným, například tou tlustou, předčasně zestárlou indiánskou matkou, jejíž v pořadí už třetí dítě zemřelo na úplavici (cholera, podvýživu, tuberkulózu atd.) a která se právě vrátila od místního lichváře, Syřana Hakima (Abdully, Aliho, Hussaina atp.), od něhož si půjčila peníze na rakev. Sedím v rohu místnosti, z uzlíku, kde mám ty vypůjčené peníze, občas potají vylovím maravedí a objednáám si další mezkal. Kolik jsem jich už vypila? Nepamatuji se, vždyť my indiáni dovedeme počítat jen do tří... uno, due, tres,... Padre, Madre... y Spíritu Santo, ale já jich měla víc než trojici, po ní přišli nejrůznější svatí a svaté: San Juan de la Cruz, Santo Domingo, San Sebastian, Santa Clara, Santa Monica, Santa Maria del Pilar..., ale co to bylo za ránu? To nic, to jen řečená světice, Santa Maria del Pilar, zasvinila svým mozkiem celý barový pult. Juanita Banana má v ruce seříznutou brokovnici, z jejíž hlavně se ještě kouří, což je docela normální. Pomyslíte si: inu, Čičibamba, co chcete, prosím vás! Už abych ale raději šla, nebo tady propiju celou rakev. Las pompas fúnebres..., los vicios del mundo moderno...!

Ale i tyto hry, tyto vybájené světy, odvozené povětšinou z Diazeffova *Podrobného popisu* cesty tropickou krajinou Amazonie, ale vylepšené, vybarvené a rozvedené do šíře, výše i hloubky, mě nemohly bavit věčně. Musela jsem se nějakým způsobem vypořádat se svým problémem, dostat se nějak ven z toho pozlaceného vězení. Ne že jsem chtěla přímo utéct, prásknout do bot, vzít roha a zase někde ve větru a dešti nabízet své vnady za půl pirohu nebo vychladlý šašlik. Nechtělo se mi pracovat za misku boršče, to zase ne. Bylo by mi stačilo, kdybych občas mohla vylétnout z té zlaté klece ven a pak se zase hezky vrátit na bidélko. Byla jsem však přísně střežena, Ivanyč byl velice žárlivý, ne snad

sexuálně, o sex vlastně ani moc nestál – jako že mu to ani moc nestálo –, ale nenáviděl pomýšlení, že by se s někým dělil o své vlastnictví. A já jsem byla právě jeho vlastnictvím, kusem jeho prestiže, prodloužením jeho prašivé osobnosti. Byla jsem tudíž náležitě strážena, a pokud byl Ivanyč mimo domov, za obchodem, a to byl v období, o němž mluvím, takřka pořád, tak jsem nesměla z hotelu vytáhnout ani paty. Když jsem si stěžovala, tak se divil: „Co ti tady prosím tě chybí? Máš jídlo, pití, televizi, video, bazén, tělocvičnu..., a když se chceš nadýchat čerstvého vzduchu, můžeš si vyjít na balkón, odkud vidíš až na Něvu.“

Zprvu jsem se pokoušela argumentovat, namítnu, že tělocvična, bazén, video..., to jsou všechno sice dobré věci, které jen tak někdo nemá, a aby si nemyslel, že jsem nevděčná..., kdepak, to ne, vždyť jsem sem přišla bez věna, holka neznámá, sirotek z matky neznámé, ale proč bych se nemohla zase jednou projít po ulici, svézt se s davem, slyšet hluk dopravy, nechat se ovanout výfukovými plyny, prostě...

„Cožpak ses zbláznila? Dole na ulicích je to nebezpečné, bída, chuligáni... gangsteři. Jen počkej, teď mám sice plné ruce práce, ale až budu mít tenhle obchod s krku, tak si uděláme pěkné prázdniny.“

Jenže jeden obchod následoval druhý, a pokud se občas objevil doma, tak buďto jen pořád někam volal svým mobilem a vyjednával všelijaké obchody, nebo spal, a když ani to ani ono, tak si stěžoval na únavu a stres. Příliš pozdě jsem se dovtípila, že člověk jeho druhu bude mít víc takových domácností, jako je ta naše. A také mi mé podezření jednou v opilosti potvrdil, když se začal chvástat, že podobných hnízdeček má plnou prdel, nejen v Ruslandu, ale i v zahraničí: v Ženevě, Paříži, New Yorku, Torontu..., kam se podíváš, tam má Ivanyč vilu, byt nebo celé hotelové patro. A v každém z nich na něj čeká nějaká Šeherezáda. Vždyť je mocný, obávaný a bohatý jako Krésus. Bylo

mi z něho k blití. Jenže člověk ho nemohl ani kopnout, třebaže byl v takovémhle stavu, neboť nablízku, ano, přímo v pokoji, stál jako nějaká divadelní kulisa jeho tělesný ochránce.

Svého minima svobody jsem nakonec dosáhla právě skrze takového strážce. Takových goril bylo v organizaci jako much. Ivanyč jich měl bezpočet a ty vyšší šarže měly své vlastní ochránce, neboť každý zde věděl, že člověk nikdy neví. Život byl skutečně nebezpečný, to každou chvíli někoho z organizace dostal neznámý ostřelovač, nebo ho vyhodili do vzduchu, když nastartoval auto. Hlíдали mě dobře, ale kupodivu mi přidělili jen jednu gorilu, což nebylo moc. Teprve když jsem překonala svoji počáteční naivitu, vysvitlo mi, že jako pouhá žena si asi víc goril nezasloužím. Bylo však také docela možné, že ten můj stín s revolverem v podpaždí byl tak vysoce kvalifikovaný, že na práci stačil sám. Tento hrubián, podle všeho nějaký Čukča či Čuvaš, byl stoprocentní nemluva a mě by nebylo ani ve snu napadlo, abych se ho ve své snaze získat sníženou ochranu a takto maličko zvýšenou svobodu snažila nějak podplatit či nedej pámbu svěst. Jenže k mému nemalému překvapení byl tento ramenatý orangutan jednoho dne nahrazen poměrně útlým človíčkem, který vypadal pro změnu jako rozpolcený intelektuál. Jak se mělo brzy ukázat, tenhle člověk měl dokonce návyk, který si pořídil na utišení bolesti. V útrokách mu totiž hlodala jakási zhoubná choroba a zbývalo mu jen několik měsíců života. Měl špatné svědomí a bran pekelných se obával víc než Ivanyče. Tyto zajímavé a vlastně smutné informace se mi z něho podařilo postupně vytáhnout. Snažila jsem se ho přesvědčit, že kdyby mu jeho představení za nějaký přestupek, dejme tomu za laxní provádění služby, obuli cementové boty a hodili do Něvy, tak taková rychlá smrt by pro něho mohla být lepší než to jeho pozvolné, bolestivé umírání.

Odsouzenec k smrti ale žádné přesvědčování nepotřeboval, dobře věděl, co od něho žádám.

„Jdi si, děvočka, jdi, čerstvého vzdoušku se nadýchej, čajíku v čajovně popij, garmošku na Vasiljevském si poslechni, povesel se, zatancuj, zazpívej, krátký a trudný život.“

Zkrátka a dobře, jednou týdně jsem takto s vědomím svého strážce vyklouzla z Metropole ven a zašla tu na čaj, tu na čokoládu, a takto jsem se jednoho dne setkala s Rahimem.

Rahim, pánové, byl moje velká láska. Čistokrevný Kabardinec, karabiník, karabiniér... On horský orel, když byl na horách, on protřelý obchodník, když byl v dolinách. Přijel do Petěrburgu nakupovat oruží: kulomety, minomety, kalašnikovovy, pistole, granáty, miny a dělobuchy všeho druhu. Ty pak prodával doma na Kavkaze za dobrou cenu nejrůznějším národům a pronárodům, které měly o takové hračky velký zájem. Kavkaz, jak se zdá, odmítá myšlenku sjednocení, míru a globalizace. Ačkoliv jsem sama svým způsobem takový kavkazský dovoz (odtamtud si přece otec přivezl v srdci mé jméno, pokud se pamatujete), nic jsem o tomto hornatém podbřišku našeho zbytkového impéria nevěděla, kromě toho, že se tam pořád něco mele. Vojáci, molodci každé generace odcházejí tam dolů, aby se pak vraceli zpátky nahoru zcela bez iluzí, často však v rakvích nebo v našem praktickém věku v černých igelitových pytlích. Rahim se při našem prvním setkání v Ableuchově cukrárně rozpovídal o tom romantickém kraji, kde muži jsou stále ještě muži, a ženy, inu, to jsou prostě růže, růže z Kavkazu. Vládne v těch horách ovšem zaručený chaos a povládne ještě mnogaja ljeta. Samotní bozi na vrcholku Elbrusu si to přejí a s bohy se dá těžko smlouvat. Vezměte si třeba lingvistický chaos v takovém Dagestánu: tam mají asi 17 oficiálně uznaných, řádně ratifikovaných jazyků, ale navíc asi dvojnásobek jazyků neoficiálních...,

což máme nějakých padesát, jednapadesát jazyků na území menším, než je dejme tomu polovina Kostariky. A to máš jen Dagestán, připočti k tomu Arménii, Gruzii, Abcházsko..., lingvistický chaos, kam se hrabe babylónská věž. Jistěže v takovém území, kde každý každého nenávidí, je třeba oruží. Nemluví jen o nějakých kinžálech, kdepak, existuje velká poptávka po houfnicích a exocetech, kulometech, granátometech, minometech a machometech všeho druhu. Kdyby bylo víc peněz a lepší podmínky, dalo by se obchodovat i s Hurikány, Hawky, Mesršmity..., nějaká ta atomovka by se jistě taky dala střílet, ale jak se věci mají, podmínky jsou těžké, dodávky často váznou, prozatím jdou na odbyt věci spíš menší. S lehkými zbraněmi se toho ale proti ruským migům, kašuším a především jejich vnučkám naděždám moc nesvede. Ať je to ale jak chce, obchod zatím kvete...

Ach, Rahim, to byl kavalír, opravdový kavkazský gentleman. O obchodu dovedl hovořit dlouho a zaníceně, ale při jiných příležitostech uměl zrovna tak dlouho a zaníceně mluvit o lásce. Když vyšlo najevo, kdo vlastně jsem a že své zboží převážně nakupuje u organizací Ivanyčovi konkurujících a nepřátelských, tak nebyl vůbec vyveden z míry, jen se ušklíbl, zaklel cosi v jednom z těch cirká dvou či tří set kavkazských jazyků a nahlas nazval Ivanyče prašivým „Urusem“ a zkurvysynem. Nesetkali jsme se takto víc než asi třikrát, když mi zčistajasna navrhl, že budu-li chtít, tak mě vezme dolů na Kavkaz, vždyť tam u všech čertů patřím, jsem přece Růže z Kavkazu, co na tom, že jsem tam nikdy nebyla.

„Jsi Růže z Kavkazu, která potřebuje horský vzduch, Šeherezáda v Pítěru, to je protimluv a skandál,“ pravil Rahim.

Původní plán, jak mi jej Rahim předložil, se mi celkem zalíbil. Nejprve zajedeme do Almy Tadimy, neboť tam právě směřuje větší zásilka zbraní a on musí

osobně prodiskutovat některé nedokončené detaily obchodu s kardašským vůdcem. Ano, v oné oblasti se sice bojuje – každý přece slyšel o druhé kardašské válce –, ale teď čistou náhodou vládne příměří, a dáme-li si jen trochu pozor, tak není čeho se obávat. Bojím-li se však o život, tak s ním do Kardašistánu jezdit nemusím, ale mohu na něj počkat někde v bezpečí, buďto v Baku, nebo v Jerevanu či kdekoliv jinde, podle vlastního výběru. Ne ne, já na to, půjdu s tebou až na konec světa, můj horský orle, můj vysvoboditeli... Dobře dobře, on na to, vidím, že jsi nejen krásná a inteligentní, ale také odvážná. Jsi absolutní žena! Jseš si skutečně jistá, že nepocházíš z Kavkazu, konkrétně z Kabardy? Chvíli jsme si navzájem lichořili a cukrovali jako dvě zamilované křepelky, načež Rahim vysvětlil zbytek svého plánu. Doufá, že jednání bude jen krátké a odbyde se bez průtahů či komplikací. Jakmile to budeme mít z krku, ukáže mi celý Kavkaz, projedeme všechny republiky a provincie od Soči až k Baku, navštívíme Tbilisi, Rustavi, Batumi, Kutajsi, Suchumi..., města, auly, osady a také horské louky s nejzelenější trávou na světě, lesy, strže a jezera, jezera hluboká jako tvoje oči, Šeherezádo. Rahim hovořil o naší společné budoucnosti, neboť teď už mu bylo jasné, že beze mne nemůže žít. Popsal mi do detailu vilu celou ze skla, kterou pro něj právě dokončují na černomořském pobřeží, ale budu-li chtít, postaví ještě jednu, pro změnu ze zlata, na druhé straně, u moře Kaspického. To jsme už cestovali dolů na jih v jeho neprůstředném, na míru šitém mercedesu a mezi milováním v provinčních hotelích jsme si povídali o té nádherné společné budoucnosti, v níž ho budu v rostoucím kroužku dětí očekávat buďto v té, nebo oné vile. Jak jsme se přibližovali k našemu cíli, tak vil a dětí bylo stále víc. Pravda, bude hodně na cestách, ale každý den mě bude volat svým mobilem, to jednak, a zadruhé, jeho častá nepřítomnost jenom

posílí naši lásku, jež bude růst a sílit podobně jako děti, na které si během jeho krátkých přestávek doma zaděláme. Přihlédli jsme též k faktu, že jak se bude náš kapitál hromadit, tak se sníží i potřeba jezdit za obchodem a Rahim bude stále více doma. Když jsme nakonec dosáhli prvních hlídek na předměstí Almy Tadimy, kde nám několik nekompromisních ozbrojených vousáčů v beranicích zahradilo cestu, dosáhli jsme v naší společné plánované budoucnosti bodu, v němž jsme se dožili požehnaného, kavkazského věku stopětdvaceti let (já), stoosmadvaceti let (on) a počet našich potomků, to jest dětí, vnoučat, pravnoučat a prapraproučat, se zastavil u čísla 553. V ideálním světě by k tomu zřejmě došlo, bohužel, v tom našem, v němž jedinou jistotou je, že člověk nikdy neví, se věci měly vyvinout jinak.

Gajst..., Gajst. Co s ním má všechno tohle povídání společného? Zdánlivě nic, ale ve skutečnosti – ve skutečnosti, v níž vše souvisí se vším, – všechno. Aniž jsem si toho byla totiž vědoma – a tato nevědomost platila i pro něj – cestovala jsem vlastně k němu už od okamžiku, kdy jsme s Rahimem vytáhli paty z Pítěru. Nemohla jsem tušit, když jsme projížděli prvními rozbombardovanými ulicemi Almy Tadimy, že toto horské hnízdo v kavkazských horách nezůstane pouhou první, brzy zapomenutou zastávkou na radostné křížové cestě mého života, na jehož konci budu trůnit početné rodině, nýbrž že přicházím k důležitému mezníku, za kterým mi osud nachystal všechno možné, jen ne onu tak nádherně vymalovanou budoucnost.

Samotné město, či lépe řečeno to, co z něho po posledním ruslandském náletu zbylo, stálo na nevelké náhorní plošině, obklopené na všech stranách horami. Když si člověk stoupl na špičky a přálo mu dobré počasí, tak mohl v modravých dálavách zahlédnout vrcholek Elbrusu. Majestátní Kazbek byl blíž. Toto zvukné jméno si vůdce kardašských bojovníků (hlas

z Radia Moscow International jim ovšem neřikal jinak než „bandité“) zvolil za přezdívku, za své „nom de guerre“.

Rahim odešel vyjednávat s tímto mužem okamžitě po našem příjezdu, jen co jsme se dlouze políbili, na Náměstí národního uvědomění, dříve Leninově. Limuzínu, v níž jsem zůstala sedět, okamžitě obklopilo celé hejno zvědavých dětí, které beze strachu tiskly své rozjívené tváře na skla oken. Pouhé dívání jim ale nestačilo, a tak začaly celým automobilem kolébat ze strany na stranu a z Rahimova neprůstřelného mercedesu se v mžiku stal jakýsi opilý koráb. Začala se o mě pokoušet klaustrofobie a panika, ale než se mohly plně rozvinout, odkudsi se náhle ozval výstřel, po němž následoval hlasitý výkřik, snad rozkaz nebo varování, a děti se okamžitě rozprchly na všechny strany. Místo nich se k vozidlu postavil ozbrojený Kardaš, zřejmě aby důležitou návštěvu ochránil před dalšími nepřijemnostmi. Vyhlídka na náměstí, silně poznamenané posledním raketovým útokem, byla neutěšená. Alma Tadima, hlavní město Kardašistánu (jehož legitimitu bralo Radio Moscow International v potaz), si užila své. Později jsem se na jednom z Kazbekových „politických školení“ měla dozvědět všechna bývalá jména těchto horských Drážďan: Dzeržinskoje, Jagodovka, Ježovskij Gorodok, Beriatumi, Džugaš-Villa, Malenkovo, Chrušči-Batul, Andropol, Brežněvsk... Strmé hory nebyly s to ochránit tento náhorní městys před vlnami historie, jež se přes něj periodicky převalily, hořké a nezadržitelné.

Rahim se vrátil až za setmění. Byl také nejvyšší čas, neboť poslední dvě nebo tři hodiny jeho nepřítomnosti jsem trpěla akutní potřebou urinovat, neměla jsem však odvalu svěřit se s tímto delikátním tajemstvím ozbrojenci, který po mě občas hodil pohledem, při němž mi stydla krev v žilách. Svoji potřebu jsem vykonala v troskách jakéhosi stavení několik ulic za

náměstím, kam mě Rahim galantně zavezl. Pak jsme se opět vrátili na náměstí a zaparkovali před hotelem KARDAŠ, jehož bývalý název LENIN se dal snadno rozeznat pod novou neonovou firmou, která blikala v houstnoucí tmě. V našem pokoji Rahim vytáhl spolu s pyžamem láhev vodky, nalil si štědrnou dávku do skleničky na zuby a klesl znaveně do křesla, stojícího vedle postele. Byl zřejmě k smrti vyčerpán. Po dalších dvou sklenkách a třech cigaretách se natolik vzpružil, aby mi sdělil nepříjemnou pravdu. Ukázalo se, že kardašský vojevůdce Kazbek je z jiného těsta než jeho předchůdce Murad, s nímž obchodovat byla nádhera. Tehdy, v těch sice nedávných, ale jakoby již dávno zašlých časech, za první kardašské války, se osvobozené peníze objevovaly na ženevských a curyšských kontech prakticky ještě dříve, než se oruží dokodrcalo do Kardašistánu. Obchod šel jako po másle, obě strany si mohly důvěřovat. Murad naneštěstí zahynul při posledním náletu a z jeho pozůstatků se podařilo identifikovat pouze hlavu, jen díky jeho legendární papaše z karakulského beránka, zdobené zeleným vyšívaným pŕlměsícem. Mezi četným zíváním a klením mi Rahim sdělil, že většinu času, jenž měl být věnován jednání čistě obchodnímu, Kazbek rozprávěl o hrdinských činech nejrůznějších kardašských bojovníků a usilovně se vyhýbal otázce placení za zbraně. Rahim opět strašlivě zazíval, otrásl se zimomřivě a poznamenal umíněně: „Zůstanu tady tak dlouho, než mi ten parchant odpřísáhne při všem, co je mu svaté, nejraději při Muradově hlavě, že zaplatí.“

„A co když neodpřísáhne a bude se nadále vytáčet?“ otázala jsem se.

„V takovém případě sáhnu po plánu B,“ odvětil Rahim.

„A co je v plánu B?“

„Plán B, to je ahvazská alternativa,“ zahučel Rahim temně.

„Tohle už vůbec nechápu,“ vzdala jsem se.

„Ahvazové jsou podkmenem Avhazů, kteří jsou vzdálenými příbuznými Ašvazů, s nimiž jsou Kabardinci velmi zadobře. Ahvazové nenávidí Kardaše ještě víc než Ruslany, a to už je co říct. Potíží je jen v tom, že nejsou příliš dobře ozbrojení. Kazbek zřejmě zapomněl, že vyzbrojit Ahvazy by pro mě byla hračka. Ne že by chyběli na mém seznamu, kdepak, tam rozhodně jsou, ale rád pracuju metodicky, a tak jsem si říkal, že mohou chvíli počkat, přinejmenším až skončí současná kardašská válka. Nicméně mohlo by být zajímavé, jak by Kazbek reagoval, kdybych se o této eventualitě zmínil. Taková věc je ale delikátní a on vypadá jako fanatik, co kdyby mě na místě probodl kinžálem? No nic, uvidíme, má milá, ráno je moudřejší večera.“

Té noci jsme se poprvé během celé naší cesty nemilovali. Celou noc mě mučily hrozné sny.

Během příštích tří dnů Rahim usilovně vyjednával s Kazbekem, který nadále lišácky obcházel otázku placení a místo toho jej podrobně informoval, jak pokračuje práce na preparaci a rekonstrukci Muradovy hlavy. Doufal, že tato národní památka bude jednoho dne instalována v Národním muzeu, které hodlá postavit na náměstí na místě zničené Školy průmyslových řemesel. Padla na mne mírná deprese a celé tři dny, co Rahim trávil s Kazbekem, jsem nevycházel z hotelového pokoje. Pokojská, ortodoxně zahalená až po uši, mi donášela jídlo, jímž byla až na jednu nebo dvě výjimky vodnatelná špenátová kaše a kus chleba. Vrcholky hor jak těch vzdálených, tak blízkých zakrýval teď permanentní zlověstný mrak. Měla jsem výhled na severní stranu města, která z nějakého nepochopitelného důvodu přežila obě války a byla poškozena nejméně. Změť kamenných a dřevěných domků s plochými střechami končila v dálce u úpatí hory, která zde tvořila přirozenou hranici města. Několik stavení se sice krčilo na samém svahu, jako

by se v těch místech město chtělo vyškrabat až nahoru, ale žádná další je nenásledovala. Na severovýchodě, tam kde se hory náhle rozestupovaly, dala se tušit soutěska, skrze niž vedla do Almy Tadimy jedna z pouhých dvou sjízdných silnic, silně střežených kardašskými oddíly. Tyto oddíly zřejmě vůbec nepřekážely ruslandským řízeným střelám středního dosahu, takzvaným naděždám, potomkyním slavných kaťuší. Při posledním vzdušném útoku, jen krátce před příměřím, pouhé dvě takové naděždy pročistily tu bedlivě střeženou část strže asi tak, jako kus koudele pročistí hlavěň pušky. Ruslandští vojáci se ale neobtěžovali střely následovat a setrvali u svých odpalovacích ramp v bezpečné vzdálenosti mnoha verst odsud; Kardašové strž znovu naplnili rezervisty.

Za společnost jsem teď měla pouze vlastní melancholii. Proseděla jsem většinu dne u okna, a když mě přestal bavit pohled na rozbité město, tak jsem ulehla na postel a poslouchala tranzistorové rádio. Radio Moscow International se nyní o Kardašistánu nezmiňovalo ani slovem, kdežto Rádio Jerevan sice ano, ale jen maličko a obojetně. Jejich hlasatel vyslovoval naději, že tentokrát „na Kavkaze konečně zavládne klid a mír“. Kardaše označoval tu jako rebely, tu jako bojovníky za nezávislost. Jednu chvíli platili za pouhý „kmen“, a okamžik nato za „národ“; člověk si mohl vybrat, co chtěl. Posledního večera se Rahim vrátil z jednání celý utahaný, místo pozdravu uhodil pěstí do kulatého stolku a zvolal: „Zítřa přistoupím k plánu B, dneska spím v téhle díře naposledy.“ Žádný z nás si neuvědomoval prorocký význam jeho slov. Té noci jsme se pomilovali, ale jen krátce. Nabídla jsem se, že mu budu vyprávět ze života Juanity Banany, neboť jsem o ní během své samoty v hotelu Kardaš hodně přemýšlela. Měla jsem zčerstva v paměti několik příběhů v různých stadiích ucelenosti. Nejvíce se mi líbil ten, v němž Juanita zabije své dvojče, nejméně ten,

v němž zabije „jefa“ Garciu, primátora Čičibamby. Zjistila jsem totiž, že s onou konfrontací dvojčat v Baru Orozco (teprve teď jsem našla pro bar, v němž Juanita pracovala, vhodný název) se přece jen dalo něco dělat. Musela jsem ovšem takříkajíc „přetočit film“ maličko nazpátek. Když Maria del Pilar Banana vejde do baru Orozco a ke svému úžasu vidí za pultem svoji vlastní podobu, vlastně sebe samotnou, tak její protějšek, Juanita, podobný šok neutrpí, nýbrž jí bleskne hlavou myšlenka, že takováto příležitost se jen tak znovu nenaskytne. Okamžitě pochopí, že elegantní mladá žena přistupující k pultu je její dvojče (Juanita je protřelá děvka, obdařená nebyvalou intuicí), ale místo toho aby se příchozí vrhla se slzami v očích kolem krku, chová se jakoby nic a sprádá plán, jak z této naprosté podobnosti mezi nimi něco vytěžit. Vždycky chtěla z Čičibamby uprchnout a jít kamkoliv, třeba na Severní pól, jen se odsud dostat. Odmalička snila o nádherném velkém světě autostrád, golfových hřišť, písčitých pláží, měst plných nebetyčných mrakodrapů, s restauracemi, tančírnami, hernami a divadly, nikdy však nevlastnila ani cestovní pas, natož peníze na cestu. Co víc, i kdyby je měla, tak jefe Porfirio Garcia, který je do ní beznadějně zamilovaný, by ji z Čičibamby nikdy nepustil. Přehrála jsem si tu scénku několikrát v hlavě, abych zjistila, je-li pevná ve švech a není-li v ní někde nepříjemná chyba, o kterou bych později mohla zaškokbrtnout, a porušit tak plynulost vyprávění. Na první i druhý pohled vypadala epizodka celkem solidně. Rozumí se, že jsem musela z baru Orozco vyexpedovat ostatní zákazníky. Juanita nepotřebovala žádné svědky. Dloubla jsem Rahima loktem do žeber a otázala se ho, jestli si chce můj nejnovější příběh vyslechnout.

„A co... co zase dělá ta špinavá, beznadějná kurva. Naposledy se s ní García přece oženil..., nebo se už

rozvedli?“ zamumlal můj milenec ospale, ale bez valného zájmu. „Nezlob se, Šeher..., miláčku, ale měl jsem toho dneska až nad hlavu, jsem hrozně unavený.“

„Já to chápu, je mi tě moc líto, ale moc bych ráda, abys mi řekl, co si o tom myslíš, a tak to zkrátím. Poslyš, dám ti to v kostce: Maria del Pilar přijde do baru, kde kromě Juanity nikdo není. Juanita ji zabije, nezáleží na tom jak, buďto ji zastřelí, nebo ji otráví jedem, spíš to druhé. Pro jistotu bar zavře, dá na dveře ceduli s nápisem „Siesta“..., to konečně ani nemusí, stejně je právě čas siesty, a tak je Čičibamba mrtvá. Svlékne z mrtvoly pěkný drahý kostým, upraví si vlasy podle mrtvého vzoru a nikdo nepozná, že není Mariou. Tu oblékne do své uniformy a buď ji posadí za pult, nebo ji nepozorovaně odvede k řece a hodí do vody. V případě, že za necelou hodinu odlétá z čičibambského letiště letadlo, může ji jen tak posadit za ten pult. Odlétá-li ale první letadlo až za tři dny, což je pravděpodobnější, tak svou sestru hodí do řeky, ovšem za předpokladu, že bar Orozco stojí někde velice blízko řeky a ona může mrtvolu k řece dopravit, aniž by ji někdo upozoroval...“

„Prosím tě, zkrat to, už... spím,“ zachroptěl Rahim.

„Už jsem skoro hotová,“ říkám. „Tady máš pointu: Juanita Banana sedí v letadle, na klíně má kabelku plnou dolarů a americký pas na jméno Maria del Pilar Banana. Letadlo opíše kruh nad Čičibambou, z níž se brzy stane pouhý škraloup bláta utopený v zeleni nedozírného deštného pralesa. Juanita Banana letí do nového života.“

Ráno, po spěšné snídani, kterou tvořila špenátová kaše, kus mrkve, hrnek silného čaje a v Rahimově případě asi 5 cigaret, se můj milenec se mnou chvatně rozloučil a odkvačil vyjednávat s Kazbekem. Ve dveřích se ještě naposledy otočil, zahrozil pěstí na nic netušícího bojovníka a zvolal: „Jen počkej, kamaráde, jen počkej, Ahvaz ti zlomí vaz!“

Poté vyběhl na náměstí vstříc první naděždě, jíž začal nikým neočekávaný ruslandský nálet. Později, když jsem se vyškrabala ze sklepa, kam mě dotáhla ducha-přítomná pokojská, jsem zjistila, že polovina Náměstí národního uvědomění zmizela z povrchu zemského. Zmizela radnice, zmizelo zdravotní středisko a zmizel Rahim i s mercedeskou. Ještě později, když se třídil materiál původu organického (dětské nohy, ruce, kusy ženské anatomie atp.) od neorganického (cihly, kusy skla, televizory, žehlicí prkna), vyšlo najevo, že z ní přežil kus volantu a registrační číslo. Našla se také ruka s Rahimovým zlatým Rollexem na zápěstí. Celkem vzato, Murad dopadl daleko lépe. Pomyslela jsem si, že člověk spoléhající se na plán B, měl vzít v úvahu i možnost plánu C, který mu hodí pod nohy nebo na hlavu někdo jiný. V tomto případě byl takovým plánem C právě tento útok. Historie zaznamenala konec příměří a pokračování druhé kardašské války.

Mé kavkazské prázdniny, jež měly být začátkem cesty končící v kruhu nespočetných dětí, vnoučat a pravnoučat, nezačaly dobře. Vnější okolnosti mi ani nedovolily, abych plánovače a potenciálního spolupachatele toho nevýslovného lidského štěstí pořádně oplakala. Ruslandské naděždy přilétaly teď pravidelně ze severu jako hejna tažných ptáků a přistávaly v ruinách Almy Tadimy, zřejmě s úmyslem tyto ruiny dokonale odklidit. Nebe bylo plné „nadějí“, bylo jimi vpravdě těhotné. Z obytných čtvrtí města zůstaly stát jen ojedinělé domy a většina lidí zalezla teď do sklepů a všelijakých děr. Na povrchu zůstalo jen několik málo zatvrzelců, starých lidí, kteří se nemohli odloučit od svého majetku, přestože z něj zbyla jen pouhá hromada suti, z níž se jim podařilo prosít ohořelá mementa jako rodinné fotografické album nebo učebnici, jež zbyla po vnoučeti. Těchto fetišů se drželi ti šílenci jako klíšřata. Představovaly pro ně celou zmizelou realitu.

Okamžitě po prvním osudném útoku na město, jakmile byli mrtví a živí řádně roztríděni, mě odvedli k Vůdci kardašského národa, jenž měl svůj hlavní stan ve sklepě, nad nímž stával jediný almatadimský obchodní dům. Kazbek, oděný do praktického bojového úboru, posetého umně rozmístěnými fleky, seděl za stolem, na němž před ním leželo v řadě několik mobilů a těžká armádní pistole. Po boku mu stál řadový muhadžaddin, přepásaný několika kulometnými pásy jako kojeneček povijanem a s očima podlitými krví. Oba měli divoké černé plnovousy.

„Jméno!“ vybafl na mě vojevůdce bez okolků. Představila jsem se.

„Krojcěr, Krojcěr,“ opakoval a kroutil přitom pochybovačně hlavou.

„Jsi z jihu, severu, západu, nebo z východu?“

„Ze severu,“ povídám.

„Šegërezad, to jméno voní východem, ale Krojcěr, z toho fičí severák,“ poznamenal zamyšleně. K tomu bylo těžké něco dodat, a tak jsem mlčela a čekala, co přijde dál. Kardašský velitel mě chvíli mlčky pozoroval, zatímco si jeho prsty na stole pohrávaly s pistolí, pak s jedním z mobilů a posléze opět se zbraní. Nakonec, jako by si to konečně všechno srovnal v hlavě, se zachmuřil a řekl:

„Poslyš, Krojcěr, ze severu k nám nikdy nepřišlo nic dobrého. Naposledy ten špión Rahim, moc špatný člověk, a ty jsi zřejmě byla jeho osobní Šeherezáda, co si lehá na záda, cha cha cha.“ Asi se domníval, že udělal náramný vtip, poněvadž se ďábelsky rozchechtal, v čemž ho jeho pobočník s malým zpožděním úslužně následoval.

„Krojcěr... Šegërezada Rimskaja Korsakovskaja... Cha cha cha. Víš, co si myslím? Myslím si, že jsi Rusalka bledá, který to nedá, cha cha cha cha.“ Další geniální fór, jemuž se ti dva opět chechtali, až se za břicha popadali, zatímco já před nimi stála v pozoru

a čekala, co přijde, nejspíš rozkaz, aby mě jako nebezpečnou špiónku zastřelili. Konečně se Kazbek dochechtal, zvážněl a pravil přísně: „Ty, Krojčěr, poslyš, zatím tě nechám žít, ale dávej si na mě bacha, rozumíš? Dávej si na mě moc velkého bacha.“

Ne ne, mé kavkazské prázdniny nezačaly dobře. Kazbek mi udělil zvláštní status „chráněné, etnický odlišné osoby“, což, jak se mělo ukázat, byla kategorie velice vágní. Znamenalo to, že někdy jsem byla volná a mohla se pohybovat mezi troskami města víceméně bez dohledu. Jindy mě zase pro změnu připoutali policejními železky za ruku nebo nohu k radiátoru ústředního topení v tělocvičně bývalého Pionýrského (nyní Národního) domu, podobně jako ostatní rukojmí. Těch měli Kardašové v Almě Tadimě dost, ale neobtěžovali se z nich utvořit takzvaný lidský štít, jenž by zabránil útokům ruslandských naděžd, poněvadž věděli, že Ruslané na žádné lidské štíty nevěří. Zvláštní skupinu mezi „odlišnými etniky“ tvořili ruslandští vojáci zajatí v boji, které se Kazbekovi přes opětovné pokusy nepodařilo za nic hodnotného vyměnit. Když mu konečně vysvitlo, že jejich nadřazení nad nimi zlomili hůl, tak nechal čas od času jednoho z nich odvést a stáhnout zaživa z kůže. To mi osobně vyprávěl při našich tête à tête. Říkal, že kůže takového Ruslana sice za moc nestojí, ale díky řemeslné dovednosti almatadimských brašnářů se dají i z takového nejakostního materiálu vyrábět hezké suvenýry jako tabatěrky, pouzdra na brýle a stínítka na lampy. Snad ani nepřeháněl, poněvadž někdy, zvláště v noci, se městem rozeznávaly strašlivé skřeky, při kterých člověku naskakovala husí kůže. Taková činnost si vyžadovala jako doplněk i pravidelné znásilňování zatčených Rusalek, ale ty se Kardašům nelíbily, a tak se nakonec soustředili na mne. To nechal ve zmíněné tělocvičně nastoupit všechna rukojmí na jednu stranu, svůj generální štáb na druhou a na jeho pokyn se na mně ti vousatí

horalové začali střídát. Kazbek sám stál opodál, ruce v bok, a díval se, jak mě ti jeho po zuby ozbrojení pas-
tevcí berou zepředu a zezadu, mlátí mě přitom přes
prdel a přes hlavu, a někdy dal dokonce pokyn, aby mě
jeden z nich nakonec pomočil. „Krojcěr, slušaj, tohle
neber osobně,“ říkával. „Máš smůlu, že jsi ze severu.
Co se mě týče, tak jsi obyčejná Rusalka, ať už si o sobě
myslíš, co chceš. Jinak proti tobě nic nemám a možná
že ti jednou ukážu, jak na osobní rovině dovedu být
velkomyslný, poněvadž jsem koneckonců Kardaš.
Potíž je v tom, že jsi ze severu, a já chci na tvém pří-
kladu veřejně ukázat a demonstrovat, co Rusland
odjakživa dělal mým lidem a mému národu. Rusland
nás totiž odjakživa jen mrdal do prdele a pro jistotu
nám taky nachcal a nasral na hlavu. Zřejmě jsme si to
měli nechat líbit, a pačemú? Patamú što Rusland vělí-
kij a Kardašistán málěnkij. Říkáš, že jsi taky z malého
národa, který Rusland taky jen mrdal do prdele, a tak
aspoň vidíš, jak to chutná.“

Kazbekova politika ohledně rukojmí nebyla snadno
pochopitelná. Jako všichni Kardašové i jejich vůdce
pevně věřil, že ať se děje, co se děje, vše se nakonec
děje z vůle Aláhovy. Tito jednoduší horští pastevci
vyznávali mohamedánství ražení fundamentalistic-
kého a měli pramalé sympatie pro nějaké filosofické
subtility a komplikace. Že mezi nimi existovaly nej-
různější třenice, frakce a nepřátelství, mě příliš nepře-
kvapovalo, koneckonců krevní msta, ač prohlášena
za protizákonnou výnosem z r. 1885 a znovu potvr-
zena výnosy z let nadcházejících, naposledy někdy
v r. 1959, se praktikovala vesele dál. Dlužno dodat, že
během válek s mocným severním sousedem dochá-
zelo mezi zdejšími kmeny a národy k jakémusi také-
musi sjednocení. K takovým věcem, jako byla nevy-
kořenitelná pomstychtivost a jiné nepravosti, se dalo
pouze poznamenat: „To je holt Kavkaz,“ podobně jako
se například řekne: „To máte marné, to je Balkán,“

nebo: „Inu, co chcete, to je Čičibamba.“ Co mě ovšem překvapilo, bylo tvrzení, že „východní Kardašové“ nejsou zdaleka tak čistí a pravověrní muslimové, za jaké se vydávají, ale tajní „gnostikové“, kteří touto herezí načichli během dlouhého exilu na Kamčatce. Tuto informaci mi sdělil Reynolds, americké rukojmí, které Kardašové z nějakého rozmaru jednoho dne připoutali k radiátoru hned vedle mě.

Bylo to právě po jejich obvyklém happeningu, kdy se na mě vystřídalo asi 25 mužů různého věku. Nakonec, jako bych neměla dost, dal Kazbek ještě přivést odporného, strašlivě páchnoucího kozla či spíš muflona, aby si na mně také pozahradničil. Zvíře ale nade mnou ohrnulo nos, buď nebylo v říji, nebo jsem se mu prostě nelíbila. Pamatuji si ten incident, neboť krátce po příchodu kozla, respektive muflona, jsem omdlela, a když jsem přišla k sobě, tak jsem vedle sebe našla připoutaného Reynoldse. Vlastně, abych pravdu řekla, nejprve jsem zahlédla jeho nohy. Oni ho totiž připoutali za kotníky, a jelikož jsem byla sama připoutána za obě zápěstí a ležela na špinavé parketové podlaze na břiše hlavou dolů, nebylo zrovna snadné zahlédnout jeho tvář, která se zdála být někde hrozně daleko. Co se mě týkalo, tak nejen tvář, ale i celý Reynolds mi mohl být ukradený. Po pětadvaceti předních a zadních, vaginálních a análních nájezdech neomalených džigitů jsem nebyla v náladě povídat si o nějakých dalších Kardaších, ať už si byli, odkud chtěli. Reynolds, jenž se mi z té velké dálky představil, dokonce velmi zdvořile, jako bychom byli na nějakém diplomatickém soirée, a ne připoutaní k radiátoru ústředního topení v tělocvičně Národního, kdysi Pionýrského, domu v Almě Tadimě, hovořil o těchto „východních Kardaších“ jako o lidech, kteří si užili své a kteří možná trpěli ještě víc než tito jejich „západní bratři“. Dále pravil, že nezapomíná ani na naše utrpení, zvláště to moje, neboť byl konečně také nucen přihlížet této mé potupě.

Velice mě lituje a je mu trapné, že mi nemůže pomoci. Neméně lituje i toho, že mě nemůže požádat o ruku, což by prý jinak pravděpodobně učinil. Do Ruslandu totiž přijel hledat nevěstu, neboť s emancipovanými americkými ženami jsou potíže. Ba může říct bez přehánění, že americké emancipované ženy jsou vpravdě nemožné. Z toho důvodu sem přijel hledat nevěstu, pokud možná čistou a panenskou, podobnou těm, jaké si jeho šťastnější kolegové z takovýchto výprav už přivezli. Privil, že jsem „jeho typ“, dále vyslovil víru, že bychom spolu byli v Kansasu šťastní, a opětovně zalitoval, že došlo k tomuto mému nešťastnému veřejnému znásilnění. Svěřil se mi, že ho ta událost traumatizovala, a i kdyby přivřel oko nad tím, že nejsem panna, neboť na panenství jako takovém mu konečně příliš nesejde, tak s takovým traumatem by se dalo hrozně těžko žít. Když jsem ho tak poslouchala, zdálo se mi, že jsem přišla o největší šanci svého života, totiž být dovezena do Spojených států severoamerických coby paní Reynoldsová. Taková budoucnost mohla být ještě lepší než život na Kavkaze v řadě skleněných, zlatých, diamantových a jiných vil. Naneštěstí jsem si ty šance zkazila, neboť jsem se nechala zprznit nejen jednou, ale dokonce vícekrát četou Kazbekových Kardašů. Kupodivu mi bylo jedno, zda se této práce ujímali Kardašové západní, nebo východní. Takové zeměpisné rozdíly mi připadaly v tomto případě podružné. Kdyby mé prznění provedlo 25 muflonů nebo karakulských beranů, bylo by to asi přišlo nastejno, až na ten smrad. Řekla jsem Reynoldsovi, či lépe řečeno jeho nohám, že mi je jeho traumatu upřímně líto. Války, jak se zdá, mívají na lidi traumatické účinky, vždýt i ten němý kozel mohl být traumatizován, co my víme? Na to Reynolds nějakou chvíli nic neříkal, ale pak se vrátil k „východním Kardašům“ a jejich údajnému kacířství. Řekl, že kromě nevěsty přišel hledat právě tyto navrátilce z kamčatského exilu, jenže než mohl